

2026 WINTER NIEUWSBRIEF PAN NETHERLANDS

Dit is hét moment om door te pakken!

Met trots kijken we terug op een jaar vol impact en hoogtepunten. We publiceerden **12 onderzoeksrapporten**, voerden **11 juridische procedures**, voerden campagnes voor **gifvrije bloemen**, tegen de **export van verboden pesticiden** en lanceerden de **PesticidenEetwijzer**. Onze achterban groeide explosief: inmiddels volgen 29.700 mensen ons via nieuwsbrieven en sociale media. In totaal bereikten we meer dan 5 miljoen mensen met onze boodschap. De publieke opinie kantelt. Consumenten, wetenschappers en journalisten stellen steeds vaker kritische vragen bij het grootschalige pesticidengebruik. Dat is hoopgevend. Dus we gaan met veel inzet door!

De lobby van de gif-industrie is machtig. Achter de schermen wordt hard gewerkt aan het versoepelen van pesticidenregels, tegen beter weten van de wetenschap in. En dit jaar start een nieuw kabinet. Juist daarom moeten we met nog meer energie verder.

2026 moet het jaar worden waarin we nóg zichtbaarder, nóg vasthoudender en nóg effectiever zijn – voor mens, dier en natuur.

Dat kunnen we niet zonder jou. Met jouw donatie, groot of klein, geef je ons de slagkracht om onderzoek te blijven doen, misstanden aan te vechten en campagnes te voeren die écht verschil maken.

Wil je (ook) helpen zonder portemonnee? Volg **Pesticide Action Network Nederland** en deel onze berichten via **LinkedIn**, **Facebook**, **Instagram**, **TikTok** en **Bluesky**.

Word donateur van PAN-NL

PAN-NL heeft als doel het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen uit te bannen. Wij spreken politiek en beleidsmakers aan, doen onderzoek en informeren burgers. Wij doen bijv. onderzoek naar resten van bestrijdingsmiddelen in boeketten, tuinplanten, groente en fruit. Om onze onafhankelijkheid te behouden, accepteren wij geen subsidie van de overheid. Het team van PAN-NL werkt grotendeels op vrijwillige basis. Wij huren geen kantoorruimte: alle donaties komen 100% ten goede aan het realiseren van onze doelen.

Donateurs maken duidelijk dat voor hen het milieu zonder schadelijke bestrijdingsmiddelen belangrijk is, dat geeft PAN-NL meer impact. Donateurs krijgen elk kwartaal de nieuwsbrief.

Doneer hier!

PENNINGMEESTER GEZOCHT

We zoeken een penningmeester of boekhouder (op vrijwillige basis) die ons kan helpen met onze boekhouding. We zijn een kleine organisatie met een relatief simpele boekhouding. Enige ervaring met boekhoudprogramma's voor stichtingen is wel gewenst. Heb je interesse? Wat fijn! Stuur dan ajb een email: pan.netherlands-at-gmail.com.

AFBRAAK BESCHERMING TEGEN PESTICIDEN

De Europese Commissie heeft onlangs besloten dat de pesticidenwetgeving fors wordt uitgekleeft. De lobby van de pesticidenindustrie dreigt te worden beloond. Het zou onder andere gaan betekenen dat voor de meeste pesticiden toelatingen zonder einddatum worden afgegeven in plaats van de huidige periodieke hertoetsingen. Als dan uit nieuw onafhankelijk onderzoek blijkt dat de stof veel schadelijker is dan gedacht, wordt dit niet zomaar meer in een nieuwe hertoetsing alsnog beoordeeld. En als de overheid dan toch pesticiden wil verbieden omdat ze

achteraf veel te schadelijk blijken, krijgt de landbouw nog 3 jaar de tijd om hun gifvoorraad op te spuiten.

Het is de omgekeerde wereld. De Pesticidenindustrie wordt beschermd door de Europese Commissie tegen de terechte zorg van wetenschappers en burgers. Gelukkig zijn het Europees Parlement en de Raad van ministers nog niet akkoord met dit giftige plan. We kunnen het tij mogelijk dus nog keren en zijn er druk mee bezig.

DE PESTICIDEN EETWIJZER: PAPRIKA NIEUWE NUMMER 1

In december publiceerden we de nieuwe Pesticiden Eetwijzer. Helaas is het aantal pesticiden op groente en fruit niet afgenomen maar toegenomen met 7%, terwijl het residugehalte zelfs met 15% steeg.

Paprika is nu de meest besmette groente, met gemiddeld 2,1 verschillende pesticiden. Vorig jaar stond paprika nog op plek drie. Bij fruit blijven citrusvruchten en aardbeien koplopers, met gemiddeld 4,4 soorten gifresten per stuk. Kies waar mogelijk biologisch en onbespoten, zeker voor extra kwetsbare groepen als zwangeren en jonge kinderen. Onze [PesticidenEetwijzer](#) helpt je bewuster kiezen.

OVERWINNING! RECHTER FLUIT GOEDKEURING INSECTENGIF TERUG

Het Europees Hof van Justitie heeft een krachtig signaal afgegeven in een door PAN Europe aangespannen rechtszaak: de Europese Commissie handelde onrechtmatig door het insecticide cypermethrin in 2021 opnieuw goed te keuren zonder goed onderzoek. Essentiële data ontbraken, de toxiciteit voor de lange termijn werd niet goed beoordeeld en risico's voor insecten werden gebagatelliseerd.

Het is een historische overwinning voor Pesticide Action Network: voor het eerst dwingt een NGO bij het hoogste EU-rechtsorgaan terugdraaiing van een goedkeuring van pesticiden af.

Cypermethrin is zeer giftig voor bijen en waterleven en vermoedelijk hormoonverstorend.

[Ook in Nederland](#) verzetten we ons: op 11 maart is de zitting van onze rechtszaak met Milieufederatie Zuid-Holland tegen het besluit van het Ctgb over cypermethrin en twee andere schadelijke pesticiden.

HOGGE GEHALTES TFA IN BROOD EN ONTBIJTGRANEN

Nieuw onderzoek van Pesticide Action Network toont aan dat graanproducten in Europa op grote schaal verontreinigd zijn met trifluorazijnzuur (TFA), onder andere een afbraakproduct van PFAS-pesticiden. In 54 van de 66 onderzochte producten (82%) werd TFA aangetroffen, vaak meer dan 100 keer hogere gehalten dan in leidingwater. Nederlandse producten bleken bovengemiddeld besmet. Vooral tarweproducten zijn problematisch, waaronder brood en ontbijtgranen. TFA is extreem persistent, stapelt zich op in water en bodem en kan schade veroorzaken aan de vruchtbaarheid, schildklier, lever en immuunsysteem. PAN maar ook wetenschappers en onderzoeksinstituten zijn bezorgd. PAN pleit voor een verbod, strenge limieten en structurele monitoring.

EINDELIJK BEWEGING ROND PFAS-PESTICIDEN

PFAS vervuilen ons eten, water en lichaam. Inmiddels heeft vrijwel iedereen in Nederland te hoge PFAS-waarden in het bloed, met serieuze gezondheidsrisico's. Toch blijft Nederland treuzelen.

Ctgb start na lang aandringen nu toch een herbeoordeling van PFAS-pesticiden die de kleinste PFAS-verbinding, het schadelijke TFA vormen. Dit duurt echter jaren. Ondertussen blijven PFAS-resten in voedsel toenemen.

Onderzoek van PAN toont TFA aan in alledaagse producten als brood en pasta, maar ook in drinkwater en wijn. Andere landen zoals Denemarken grijpen al in, terwijl Nederland achterblijft, ondanks waarschuwingen van RIVM. PAN-NL is duidelijk: PFAS-pesticiden moeten zo snel mogelijk verboden worden.

"AFNAME GIFGEBRUIK"? HELAAS, HET ZIT ANDERS

Eind 2025 bracht het CBS het goede nieuws dat de landbouw een vijfde (22%) minder pesticiden gebruikt. Dat is natuurlijk op zich goed nieuws. PAN-NL analyseerde de cijfers en kwam erachter dat het veel minder goed nieuws is dan op het eerste gezicht lijkt.

De afname in pesticidengebruik gaat namelijk gepaard met een toename van het gebruik van de meest schadelijke pesticiden. Zo is er een toename van 50% van de meest schadelijke synthetische insecticiden, waarvan slechts enkele tientallen grammen per hectare nodig zijn om alle insecten te doden. Er is ook een toename van 63% van het landbouwareaal dat met PFAS-pesticiden wordt behandeld. Ten slotte is bij de teelt van groente en fruit juist een forse toename in pesticidengebruik te zien.

SUCCES IN DE RECHTBANK! EINDE AAN 'BLIND' VERLENGEN GIF

Nog een succes voor PAN! Jaar na jaar verlengt de Europese Commissie de goedkeuring voor pesticiden zonder de wettelijk voorgeschreven herbeoordeling van de risico's voor de gezondheid en het milieu op basis van de nieuwste inzichten. Ze zegt daar geen tijd voor te hebben. PAN kwam erachter dat de pesticidenindustrie zo wordt beloond voor slecht gedrag: de industrie dient vaak onvolledige dossiers in ter toetsing waardoor de toetsing veel langer duurt dan nodig. De overheid komt daardoor niet meer aan alle herbeoordelingen toe en verlengt de goedkeuring van de pesticiden daarom maar zonder toetsing.

Daar moet de Europese Commissie mee stoppen, oordeelt het Hof van Justitie van de EU in een zaak die door PAN Europe was aangespannen.

LAAT DE GIF-INDUSTRIE NIET WINNEN! -TEKEN DE PETITIE-

De gif-industrie zet alles op alles om nog meer te mogen verkopen zonder beperkingen. Dat kunnen en mogen we niet laten gebeuren. PAN-NL startte deze maand een krachtige petitie met 10 concrete punten om de deken van gif over ons land tegen te gaan.

Wij eisen onder meer een forse afbouw van pesticiden, een verbod op de 30 meest giftige middelen en PFAS-pesticiden, spuitvrije zones rond scholen en meer steun voor biologische landbouw. De overheid moet nu ingrijpen—voor onze gezondheid, voor de natuur en voor de toekomst van volgende generaties. [Teken en deel de petitie!](#)

Samen zetten we de politiek in beweging.

APPELS VOL PESTICIDEN ZOALS PFAS

Uit onderzoek van PAN in 13 Europese landen blijkt dat er tot wel 7 soorten bestrijdingsmiddelen

zitten in een appel, de meest gegeten fruitsoort. De gemiddelde besmetting was ruim 3 soorten pesticiden per appel. De geteste appels van Nederlandse herkomst waren bovengemiddeld besmet onder andere met PFAS-pesticiden en hormoonverstorende pesticiden. 93% van de appels bevatte meer pesticidenresten dan de wettelijke grens die voor (potjes) baby- en peutervoeding is gesteld (0,01 mg/kg) waardoor ouders die niet biologische appels gebruiken voor het maken van verse fruihapjes, vrijwel altijd boven deze norm uitkomen. Appels behoren tot de meest bespoten soorten fruit en groente.

Nieuws uit de media

07/11/2025 [Verboden landbouwgif komt terug door de voordeur](#)
13/11/2025 [Drinkwaterbedrijven willen verbod op PFAS-pesticiden](#)
14/11/2025 [Wetenschappelijke onderbouwing tentoonstelling - Parkinson Vereniging](#)
18/11/2025 [Achterban D66, CDA, VVD en GL-PvdA leggen landbouwvisie op tafel bij informateur](#)
20/11/2025 [Slaapkamers vol met pesticiden: hoe komen die daar?](#)
23/11/2025 [Tomatentelers gaan niet altijd goed om met bestrijdingsmiddelen: 'Zeer zorgelijk'](#)
24/11/2025 [Arnaut onderzoekt waarom PFAS steeds vaker in de bodem zit - RTV Utrecht](#)
25/11/2025 [We moeten ons realiseren dat biologisch een luxe is](#)
25/11/2025 [Nadere analyse pesticiden cijfers CBS geeft minder rooskleurig beeld: 63% toename PFAS-pesticiden en 50% meest giftige insecticiden](#)
26/11/2025 [Overijsselaars sturen honderden brieven over bestrijdingsmiddelen, Statenfracties eisen uitleg](#)
26/11/2025 [PlanetProof eist minimaal één niet-chemische onkruidbestrijding](#)
28/11/2025 [Flink aantal pesticiden schadelijk voor darmflora](#)
29/11/2025 [Grondwater Keukenhof flink met PFAS vervuild. Ook landbouw bron van 'forever chemicals'](#)
01/12/2025 [Maatschappelijke organisaties en wetenschappers sturen brandbrief tegen het afzwakken van de beoordeling van bestrijdingsmiddelen](#)
01/12/2025 [Groningen in Nederlandse top PFAS-gebruik landbouw: 'Dat baart ons wel zorgen'](#)
01/12/2025 [Na vaders overlijden aan Parkinson strijdt Esther tegen pesticiden waar hij mee werkte](#)
02/12/2025 [Wetenschappelijk stuk ingetrokken na mogelijke betaling door glyfosaatproducent](#)
02/12/2025 [Ik kom er zonder problemen uit met de wensen van Urgenda](#)
02/12/2025 [Prov. Groningen wil verbod op PFAS pesticiden in grondwaterbeschermingsgebieden](#)
04/12/2025 [Hoofredacteur na intrekken glyfosaatstudie: onderzoek de impact](#)
04/12/2025 [Steekproef organisaties: PFAS-variant in veel graanproducten](#)
05/12/2025 ["Mogen we geen brood meer eten?" Experts slaan alarm na onverwachte ontdekking](#)
09/12/2025 [Gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater, 2013-2024](#)
10/12/2025 [Chemische stoffen veel schadelijker dan gedacht: ruim 2 biljoen dollar per jaar aan gezondheidskosten](#)
10/12/2025 [Eerste resultaten pilot voor minder bestrijdingsmiddelen veelbelovend](#)
11/12/2025 [RIVM: medicijnen tegen schimmels minder effectief door schimmelbestrijding landbouw](#)
16/12/2025 [Vlaamse regering veroordeeld voor laks pesticidenbeleid](#)
18/12/2025 [Ctgb gaat middelen met PFAS opnieuw beoordelen](#)
18/12/2025 [Parkinsonpatiënten: Nederland moet zich in EU verzetten tegen versoepeling pesticiden](#)
18/12/2025 [Na jaren van bewonersprotesten stelt Drentse gemeente tijdelijk sierteeltverbod in](#)
18/12/2025 [46 bestrijdingsmiddelen versneld getoetst na nieuw PFAS-onderzoek](#)
19/12/2025 [HAK schroeft ambitie biologisch flink terug](#)
23/12/2025 [Paprika en citrusvruchten meest besmet met bestrijdingsmiddelen](#)
23/12/2025 [Europese regels rondom pesticiden worden versoepeld. "We gaan terug in de tijd"](#)
23/12/2025 [Europese Commissie wil regels rond pesticiden versoepelen, wetenschappers zijn tegen: 'Stap terug voor mens en milieu'](#)
23/12/2025 [Biologische landbouw heeft explosieve groei nodig, maar hoe?](#)
24/12/2025 [Deze fruit- en groentesoorten bevatten de minste pesticiden](#)
28/12/2025 [De pesticidenlobby gebruikt boerenprotesten als dekmantel om Europese regels te versoepelen](#)
05/01/2026 [Weg met mango's en avocado's? Frankrijk wil alle producten met verboden gewasbescherming verbieden](#)
07/01/2026 [Huisarts Evelien \(36\) strijdt tegen bestrijdingsmiddelen](#)
07/01/2026 [Het pesticidenparadijs - De Balie](#)
13/01/2026 [Amsterdam kiest voor gifvrije planten en stopt met pesticiden: minder heesters, meer bloeiende kruiden](#)
13/01/2026 [Europa verscheept massaal verboden landbouwgif naar Marokko](#)
14/01/2026 [Gespoten percelen: afstand tot mens en natuur dit jaar weer stuk urgenter](#)
15/01/2026 [Hoe schadelijk zijn pesticiden op groente en fruit daadwerkelijk?](#)
19/01/2026 [Register gewasbeschermingsmiddelen wordt openbaar voor elke belanghebbende](#)
21/01/2026 [NVWA: Mogelijke gezondheids- en milieurisico's door gewasbeschermingsmiddelen op geïmporteerde rozen](#)

Facebook

Website

Instagram

LinkedIn

Bluesky

